

Krig er terrorbekæmpelse, demokratiudbredelse, en fejltagelse, stabilisering, meningsløst, fredsskabende, en kamp for vores værdier 3. del

1. måned	31 dage	Sol A 8.31 v 16.07	15-350	2011-01-5	2. uge
8.00					
9.00					
10.00					Udflugt til Dyrehaven
11.00					
12.00					Christian og Co. kommer
13.00					
14.00					
15.00					Slå C.U.J. ihjel (forbudt?)
16.00					
17.00					Spisning hos Lene & Ole
18.00					
					Aften: Se „Unstoppable“

Krigspositivisme og realisme

Krigspositivismens fremvækst betegner selvsagt et tilbageskridt i moralitet, idet krigsaktivitet ekskluderes fra de områder af vores tilværelse, som almindelige moralske standarder meningsfuldt kan anvendes på. Med den megen tale om krigens "natur", "virkelighed" og "væsen" gøres krig til en tilstand, der eksisterer uafhængigt af menneskelig handling og hensigter. Når mennesket først er trukket i uniformen, har grebet våbnene og står på slagmarken, udøver "krigen" til gengæld en suveræn indflydelse over dets adfærd.

Krig er bare, som det er, hvorfor det er en misforståelse at gå til fænomenet med stive forskrifter og hævede pegefingre. Det giver heller ikke mening at fordømme en løve for at have nedlagt og fortæret sit bytte på en særlig brutal måde.

Omvendt kunne man tro, at erkendelsen af, at krig er, hvad det er, vil bane vejen for en større grad af realisme og ærlighed, da der nu ikke længere er grund til at beskære og forskønne billedet af den reelle krigsførelse, så det passer til idealbilledet. Det er netop det erklærede ærinde i Jyllands-Postens og Weekendavisens ledere. Den uanfægtede realisme, lederne går til emnet med, fremstår imidlertid alene som en pointe om, hvordan krig bør opfattes: Krig er grusomt, vi må besinde os på, "hvad deltagelse i krig indebærer" osv.

Lederne omsætter ikke disse forskrifter på en illusionsløs krigsdækning i praksis. Jyllands-Posten og Weekendavisen kunne have grebet den velscenesatte anledning til at dykke ned i grusomme fænomener – såsom masse mord, destruktionen af landets uddannelsesinstitutioner og sundhedssystem, millioner af fordrevne, de mange dødfødte, deformerede, hjerneskadede eller fejler nærede børn, brugen af dødspatroljer – uden at tynde fremstillingen med udtryk for skam og fortrydelse eller bortforklaringer og forsikringer om de gode hensigter bag volden. Men chancen forpasses. Den overordnede pointe står dog øjensynligt stadig ved magt: Vi er en krigsførende nation og må derfor købe hele pakken, formentlig inklusive de netop nævnte grusomheder – som det måske alligevel er bedst at forbigå i tavshed.

Nogle af krigens onder kommer alligevel på tale. "Det koster at tage ansvar, og det er ikke mindst den virkelighed, som dokumenterne på WikiLeaks er med til at afsløre," forklarer Jyllands-Posten. De eneste omkostninger, som lederen konkret forholder sig til, er de, der rammer os: "Krigen har store omkostninger både for den enkelte soldat og soldatens familie, og sårede soldater, som før stort set kun figurerede i statistikkerne, er nu blevet en del af den danske krigsvirkelighed." Hvis man ikke vidste bedre, skulle man tro, at WikiLeaks-dokumenterne omhandlede de danske soldaters og deres pårørendes lidelser og prøvelser.

Jyllands-Posten beretter altså, at de længe fuldt ud har været på omdrejningshøjde med den realisme, WikiLeaks-dokumenterne også eksemplificerer. Med henvisning til avisens Cavlingpris-vindende artikelserie har man nemlig gennem "en lang række artikler" vist, at krigen har store omkostninger for de danske soldater.

Weekendavisen tager også spørgsmålet om et politisk ansvar op. I kraft af deres inkonsekvente udmeldinger om, hvorledes danske soldater skulle forholde sig til pågribelsen og behandlingen af fanger, forvaltede de danske politikere deres ansvar "for andre menneskers liv, ære og velfærd" på en uansvarlig måde. Disse "andre mennesker" er selvsagt alene de danske soldater. Når det kommer til krigens betydning for irakernes "liv, ære og velfærd" ... dertil kommer det ikke. Her gælder det igen: "Krig medfører vold; hvem vidste ikke det?"

Ligesom hos Jyllands-Posten benyttes WikiLeaks-afsløringerne af Weekendavisen til at understrege, at vi er ofrene. Krigspositivisme versus krigsidealisme forekommer i denne forbindelse at være en relativt overfladisk diskussion. Når vi trænger ned i teksten, viser den velkendte ukomplicerede doktrinære indstilling til krig sig: *Vores* ofre har værdi, skal være meningsfulde, fordrer indlevelse og omsorg, rejser spørgsmål om ansvar; *deres* ofre har ringe værdi, er ikke et menneskeligt eller politiske anliggende, kan være del af krigens katastrofe eller grusomhed, men ansvarsløst. Og om irakerne lemlæstes, tortureres og dør forgæves eller ej, interesserer man sig ikke for.

Krigspositivisme og international lov

Debatoplæggenes og avisledernes bemærkninger om krigens "spilleregler" hviler alle på den antagelse, at såfremt danske soldater ikke havde forbrudt sig mod reglerne for *krigsførelse*, navnlig Genevekonventionerne, ville Danmarks krigsengagement i Afghanistan og Irak have været efter bogen. Spørgsmålet om selve krigens lovlighed (som er nedfældet i FN-pagten) gøres alene til et spørgsmål om krigsførelsens regelretted (som er beskrevet i Geneve-konventionerne).

Eksistensen af den grundlæggende regel for krig anerkendes dermed ikke. Denne regel er det *krigsforbud*, som det internationale system på papiret hviler på. Den første sætning i FN-pagten fra 1945 lyder:

"Vi de forenede nationers folk er besluttede på at frelse kommende generationer fra krigens svøbe, som to gange i vor levetid har bragt usigelige lidelser over menneskeheden."

Med hensigten om at udrydde krig tager FN-pagten fat ved problemets rod: at man starter krige. Stater må derfor ikke gå i krig (hvis ingen skyder først, bliver der slet ikke skudt). Dette forbud kvalificeres i to henseender. For det første må stater *forsvare* sig mod andre stater, der angriber dem, med militære midler.

For det andet kan FN's Sikkerhedsråd, hvis der foreligger et "brud på freden", beslutte at bemyndige brugen af militærmidler, i den udstrækning de måtte være "nødvendige for at opretholde eller genoprette mellemfolkelig fred og sikkerhed", og kun efter at alle fredelige tiltag er blevet forsøgt.

Krig anses altså for så alvorligt et anliggende, at krigsmidler kun må benyttes 1. med henblik på at imødegå og standse krigshandlinger, 2. hvis freden ikke kan genoprettes med ikke-militære midler, 3. og kun i det omfang der er påkrævet for at genoprette freden. Den generelle ide er, at krigsmidler kun anerkendes som et potentielt middel til at bringe (angrebs)krig til ophør.

Ingen af de to forhold – selvforsvar eller FN's Sikkerhedsråds godkendelse – var opfyldt i krigen mod Afghanistan og Irak. Hvad betyder dette for snakken om spillereglerne?

Under Nürnberg-tribunalet sagde den amerikanske chefanklager, Robert Jackson, at krig uundgåeligt betyder "drab, overfald, frihedsberøvelse og ødelæggelse af ejendom". Han var for så vidt på linje med opfattelsen, at "krig medfører vold". Men i stedet for at sige "og hvad så?", mente Jackson dermed at have vist, at krigsmidler "i sig selv er kriminelle".

Hvis krigen selv er lovlig, er brugen af krigsmidler det selvsagt også. *"Men handlinger, som i sig selv er kriminelle, kan ikke forsvares ved at vise, at de, der begik dem, deltog i en krig, når krigen selv er ulovlig."* Hvor langt vi er fra at anerkende dette princip, viser menneskerettighedsorganisationernes praksis. Selv blandt disse bevægelser, der hører til dem, der kærer sig mest om menneskers liv, rettigheder og velfærd, benyttes krig, inklusive ulovlige krige, som en legitim undskyldning for voldshandlinger, nogle bestemte typer undtaget. Deres dokumentation og kritik af overtrædelser af krigens regler tjener til at undskylde alle de overgreb, der ikke udgør brud på Geneve-konventionerne, samt legitimere beslutningen om at gå i krig, hvormed en bølge af både ureglementeret og reglementeret vold uundgåeligt sættes i gang.

Ifølge international lov er brugen af volds- og ødelæggelsesmidler altså ikke undskyldt, fordi de anvendes i en krig, når denne krig er ulovlig. Først når krigen er lovlig, opstår i anden række spørgsmålet om, hvorvidt de enkelte krigshandlinger også er det. *Alle* de krigshandlinger, Danmark har medvirket til i de seneste angrebskrige, er dermed ulovlige, fordi krigen selv var det.

Det stærke fokus på, hvorvidt Danmark har overholdt "spillereglerne" for *krigsførelse*, viser, at man går ud fra, at vi har ret til at dræbe og ødelægge, når blot vi gør det i forbindelse med krig. Dette er ikke noget nyt. Allerede den heftige debat omkring Christoffer Guldbrandsens dokumentarfilm "Den hemmelige krig" illustrerede til fulde, at det i det mindste er acceptabelt at dræbe og ødelægge på systematisk vis, mens det kan være skandaløst i et enkelt tilfælde at have udleveret mennesker til tortur (men endnu mere skandaløst at dokumentere det). Hvis nogen herhjemme tog fundamentale FN-principper højtideligt, ville man kunne have hørt det synspunkt, at Guldbrandsens afsløring var alvorlig, men dog en bagatel i det samlede regnskab over overgreb, som tortursagen afledte opmærksomheden fra.

Det nye, som krigspositivismen i denne sammenhæng har at byde på, er, at vi ikke blot har ret til at myrde og ødelægge i ulovlige krige, men også at bryde reglerne for krigsførelse, for så vidt krigens "natur" eller "virkelighed" kræver det. Båret frem af krigspositivismen er den herskende slyngelstatsmentalitet på vej til at indtage nyt territorium, omend den afgørende landvinding allerede er opnået. Før havde vi kun retten til at begå "den største internationale forbrydelse" (Nürnberg-tribunalets term for angrebskrige); nu er vi på

vej til at nægte eller ignorere anvendeligheden af reglerne for krigsførelse overhovedet. Ikke nogen revolution, men trods alt noget.

Det er i den nuværende situation svært at se, hvorledes slyngelstatsmentaliteten kan ekspandere yderligere.